

GAZETA

SZKOLNA

INFO DWÓJKI

Nr 46 KWIECIEŃ 2025

DRODZY CZYTELNICY!

Wielkimi krokami zbliża się, oczekiwany przez nas wszystkich, magiczny czas świąt wielkanocnych. Z tego powodu oddajemy w Wasze ręce świąteczny numer naszej gazety szkolnej. Znajdziecie tu ciekawe informacje o tradycjach i obyczajach wielkanocnych, poznacie legendę dotyczącą malowania jajek wielkanocnych, będą różne ciekawostki i uśmiech numeru. Życzymy przyjemnej lektury.

Redakcja Gazety Szkolnej Info Dwójki

CO WIEMY O WIELKANOCY?

Wielkanoc to najstarsze i najważniejsze ze wszystkich świąt chrześcijańskich, upamiętniające mękę i śmierć, a następnie zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa.

W przeciwieństwie do Bożego Narodzenia, Wielkanoc jest świętem ruchomym. To znaczy, że każdego roku wypada w innym terminie. Raz jest w połowie marca, kiedy indziej pod koniec kwietnia. A od czego to zależy?

Otóż 1700 lat temu czyli w IV wieku naszej ery, dokładnie w 325 roku, podczas soboru nicejskiego, biskupi ustalili, że Wielkanoc będzie obchodzona w najbliższą niedzielę po pierwszej pełni księżyca, wypadającej po nadejściu wiosny.

W tym roku pierwsza pełnia księżyca miała miejsce 13 kwietnia, stąd Wielkanoc obchodzona jest w pierwszą niedzielę po tej pełni, czyli w niedzielę 20 kwietnia.

TRADYCJE I OBYCZAJE WIELKANOCNE

Każdy kraj i region ma swoje unikalne obrzędy i zwyczaje, które sprawiają, że Wielkanoc jest jednym z najbardziej różnorodnych, a zarazem pięknych i kolorowych świąt na świecie.

Największe i najbardziej uroczyste obchody Wielkanocy mają miejsce w Watykanie. Na placu św. Piotra odbywa się poranna msza wielkanocna odprawiana przez samego papieża. Po niej następuje błogosławieństwo wiernych, podczas którego głowa Kościoła pojawia się na centralnym balkonie bazyliki św. Piotra.

Czas oczekiwań wielkanocnych bogaty jest w obrzędy liturgiczne oraz zwyczaje ludowe. W Polsce wiele z nich, pielęgnowanych przez pokolenia, przetrwało do dziś i jest jednym z filarów, naszej tożsamości regionalnej i narodowej.

Niedziela Palmowa - Obchody Wielkiego Tygodnia rozpoczyna Niedziela Palmowa, zwana Niedzielą Męki Pańskiej. Jest ona obchodzona na pamiątkę wjazdu Jezusa do Jerozolimy. Ludzie witając Jezusa, trzymali w dłoniach gałązki oliwne i palmowe, które rzucali mu pod nogi, wołając: „Hosanna” (słowo wyrażające uwielbienie, radość i błaganie o pomoc). Tradycja wielkanocna nakazuje, by w Niedzielę Palmową udać się na mszę z palmką, wykonaną z gałązek wierzby, ozdobioną bukszpanem i kwiatami, w celu jej poświęcenia. Dawniej poświęconej palmce przypisywano magiczne właściwości, dlatego umieszczano ją za obrazem lub nad drzwiami, by chroniła domowników przed złymi mocami, chorobami i nieszczęściem, przed burzą oraz ogniem.

Wielki Czwartek - W kościołach parafialnych odprawiana jest tylko jedna uroczysta msza wieczorem – Msza Wieczery Pańskiej rozpoczynająca Triduum Paschalne. Dzwony i organy milkną aż do Wielkanocy, zastępując je kołatki. W niektórych kościołach, naśladując gest Chrystusa, który przed spożyciem Ostatniej Wieczery umył stopy 12 apostołom, odbywa się obrzęd obmycia nóg dwunastu mężczyznom. Gest ten ma oznaczać postawę pokory i miłości,

Wielki Piątek - Dzień wyciszenia. W Kościele nie ma mszy świętej, natomiast w świątyni gromadzą się wierni, którzy modlą się w ważnych dla siebie intencjach. W niemal każdym polskim kościele jest nocne czuwanie przy grobie Jezusa, którego pilnują strażnicy (strażacy, harcerze, żołnierze).

Wielka Sobota - Czas milczenia, zadumy i oczekiwania. Zgodnie z wielowiekową tradycją odwiedzamy Groby Pańskie. Tego dnia, tak samo jak nasi przodkowie, święcimy pokarmy przeznaczone na stół wielkanocny. W koszyku wielkanocnym obowiązkowo muszą znaleźć się: chleb, jajka, sól, wędlina, chrzan, babka wielkanocna i oczywiście baranek. Każdy z produktów ma symboliczne znaczenie.

- Chleb - jest symbolem Ciała Chrystusa. Gwarantuje pomyślność i dobrobyt.
- Jajka - symbol początku nowego, lepszego życia.
- Sól - jest symbolem prostoty życia.
- Wędlina - zwiastuje zdrowie i dostatek.
- Chrzan - symbolizuje krzepę i siłę. Ma przynieść nam dobre zdrowie.
- Ciasto - symbolizuje doskonałość.
- Baranek z chorągiewką – symbol czystości, posłuszeństwa i niewinności.

Koszyczek powinien być wiklinowy i wyścielony białą serwetką. Można go też przyozdobić gałązkami bukszpanu lub borówki, które są symbolem radości i nadziei na zmartwychwstanie.

Niedziela Wielkanocna - Najważniejsze święto chrześcijańskie, nazywane dawniej Paschą. Jest radosnym, długo oczekiwanym dniem, który spędza się w rodzinnym gronie. Wstajemy bardzo wcześnie, by pójść na Mszę świętą zwaną Rezurekcją, podczas której dzwony w kościele ogłaszają światu, że Jezus Chrystus zmartwychwstał. Po powrocie do domu zasiadamy do świątecznego rodzinnego śniadania. Rozpoczynamy je od podzielenia się święconym jajkiem i złożenia najbliższym życzeń. Według tradycji stół świąteczny powinien być przykryty białym obrusem. Na środku stołu stawiamy baranka, np. na łączące z rzeżuchy lub ozdabiamy go akcentami kojarzącymi się z wiosną, takimi jak gałązki wierzby czy forsycji. Nie powinno również zabraknąć pisanek – można wyeksponować je w koszyczku bądź w przezroczystym wazonie. Oprócz święconki na stole muszą pojawić się tradycyjne potrawy, takie jak jajka, żurek, biała kiełbasa, pasztety, pieczenie, szynki, a także wielkanocne baby i mazurki.

Wielkanocny Poniedziałek - W Polsce poniedziałek po Wielkanocy jest znany jako Lany Poniedziałek lub popularnie nazywany Śmigus - Dyngus. Dzień ten kojarzy nam się przede wszystkim z oblewaniem wodą innych osób, pamiętając, że robimy to z umiarem. Tradycja mówi, że ten, kto zostanie tego dnia oblany wodą, będzie miał szczęście. Dawniej obowiązywało także uderzanie się wierzbowymi gałązkami (tzw. śmigus). Aby uniknąć śmigusa, można było wykupić się pisanekami, słodyczami lub pieniędzmi. To właśnie jest tzw. dyngus.

Malowanie jajek - Szczególnie charakterystycznym, bardzo starym, a do dziś jeszcze praktykowanym zwyczajem wielkanocnym jest zdobienie jajek. Pochodząca z X wieku grecka legenda głosi, że zwyczaj malowania jajek wielkanocnych wprowadziła św. Maria Magdalena. Pewnego dnia Magda Magdalena poszła do grobu Jezusa i zobaczyła, że grób jest pusty. Rozpłakała się. Wtedy ukazał się jej anioł i rzekł: „Nie płacz Mario! Chrystus zmartwychwstał”. Uradowana pobiegła do domu i ze zdziwieniem spostrzegła, że wszystkie jajka, jakie miała w misce, zabarwiły się na czerwono. Wzięła je i wyszła przed dom, gdzie spotkała apostołów, którym opowiedziała co się wydarzyło. Pokazała im czerwone jajka, a wtedy jajka zmieniły się w piękne kolorowe ptaki i poderwały się do lotu, aby głosić na całym świecie Dobrą Nowinę, że Jezus zmartwychwstał. W zależności od metody wybranej do ich dekoracji, kolorowe jajka noszą przeróżne nazwy.

Kraszanki - to jajka malowane na jeden kolor, bez wzorów. Kolor uzyskiwano przez gotowane w barwnym wywarze z naturalnych składników, takich jak łupiny cebuli, kora dębu, łupiny włoskiego orzecha, sok z buraka czy pędy młodego żyta.

Nalepianki - jajka zdobione wycinankami z papieru. **Oklejanki** - to wydmuszki oklejone rdzeniem sitowia i kolorową włóczką, co tworzy piękne ornamenty. **Drapanki** - jak sama nazwa wskazuje powstają poprzez wydrapywanie wzorów na barwionej skorupce ostrym narzędziem.

Pisanki - przed zanurzeniem jajka w barwnym roztworze, robi się na nim wzory woskiem. Tam, gdzie był wosk, zostaje biały, niepomalowany ślad na kolorowym tle.

TRADYCJE WIELKANOCNE W INNYCH KRAJACH

Niemcy - W przeciwieństwie do Polski w Niemczech nie święci się pokarmów wielkanocnych. Wieczorem rozpała się ogniska przed kościołami i odprawia obrzędy ognia. Niemcy odpalają od nich swoje świece paschalne, które towarzyszą im w domach przez resztę świątecznego czasu. Bardzo popularny zwyczaj, z jakim spotykamy się u Niemców, to dekorowanie drzew, krzewów i gałązek do wazonów kolorowymi wydmuszkami i innymi ozdobami. Z Niemiec pochodzi tradycja świątecznego zajęcia, który przynosi niemieckim dzieciom upominki i jajka wielkanocne, ukrywając je w ogrodzie lub domu. Poszukiwanie ukrytych jajek, słodyczy i drobiazgów jest miłą zabawą, zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. **W Czechach** świętuje się głównie nadejście wiosny. Zwyczajem są donice ze zbożem, głównie pszenicą, ciasta w kształcie baranków oraz tzw. „Judasze”, czyli ciastka drożdżowe z miodem. W Palmową Niedzielę powszechnym zwyczajem polskim jest święcenie palm, w Czechach natomiast święci się bazie. W poniedziałek mężczyźni symbolicznie uderzają kobiety wierzbowymi witkami, a w zamian dostają pisanek lub coś do jedzenia.

Wielka Brytania - Wielkanoc w Wielkiej Brytanii jest radosna. Królują zabawy, np. polowania na jajka. Jest także zabawa toczenia jajek z górką, do momentu, kiedy zostanie jedna osoba z jajkiem niestłuszczonym. Dzieci chodzą do domów innych ludzi prosząc o słodycze, a gdy je otrzymają to śpiewają piosenkę, w której obiecują nie pojawić się u danej osoby, aż do następnej Wielkanocy. Panuje przesąd, że osoba, która zasadzi pietruszkę i ziemniaka w Wielki Piątek będzie mieć ogromne szczęście.

Francja - Francuzi nie przywiązują zbyt dużej wagi do tradycji świątecznych. Wiele rodzin w czasie Wielkanocy wybiera się na narty lub wyjeżdża z miasta, aby aktywnie spędzić czas. Ci jednak, którzy zostają w domu na święta, uwielbiają kultywowanie jednej tradycji i to dotyczy głównie najmłodszych. Chodzi o poszukiwanie czekoladowych dobroci w niedzielny poranek. Nie są to tylko jajka wielkanocne, ale też kurczaczki, baranki, zajączki, a nawet dzwoneczki ukryte przez dziadków i rodziców w zakątkach mieszkania lub ogrodzie. Przed wieloma domami widać także kolorowe drzewka ozdobione wstążkami i pisanekami.

USA - Ulubionym zajęciem amerykańskich dzieci jest przygotowanie pisanek, którymi dekoruje się drzewko wielkanocne. Od 140 lat, co roku, dzieci w Stanach uczestniczą w zawodach toczenia jajka. Za pomocą łyżki muszą jak najszybciej przetoczyć jajko z jednej na drugą stronę trawnika Białego Domu. W zawodach bierze udział sam Prezydent USA wraz z rodziną. Wśród dzieci popularna jest również zabawa nazywana „polowanie na jajka”. Do plastikowych pisanek chowane są drobne prezenty i ukrywane następnie w domu lub ogrodzie. Najmłodszy mają za zadanie je znaleźć. Zabawy te mimo upływu lat wciąż cieszą się sporym powodzeniem. W USA w przeciwieństwie do Polski nieznana jest tradycja święcenia pokarmów w Wielką Sobotę. Dniem świątecznym jest jedynie niedziela. W poniedziałek dorośli powracają do pracy, a dzieci do szkół.

SONDA

Wielkanoc kojarzy się z wieloma tradycjami, symbolami i zwyczajami. A z czym kojarzą się naszym najmłodszym uczniom?

Święta Wielkanocne kojarzą mi się z czasem spędzonym z rodziną, pójściem do kościoła, z kolorowymi jajkami i szukaniem króliczka.

Joasia Cz., kl. 1b

Wielkanoc kojarzy mi się z malowanymi jajkami, koszyczkiem wielkanocnym, z barankiem, kurczaczkiem, baziami i ciepłą pogodą.

Malwinka Z., kl. 1b

Święta te kojarzą mi się z chodzeniem do kościoła, z pisanekami i szukaniem króliczka.

Nela K., kl. 1d

Wielkanoc kojarzy mi się ze śmigusem-dyngusem, malowaniem pisanek, wielkanocnym króliczkiem.

Hania Sz., kl. 1a

Święta wielkanocne kojarzą mi się ze spotkaniem rodzinnym, z barankiem, kolorowaniem jajek, króliczkiem i zbieraniem słodyczy.

Karol S., kl. 1a

Z rodziną, szukaniem jajek i wielkanocnym króliczkiem.

Oliwka P., kl. 1a

Święta te kojarzą mi się z rodziną, z króliczkiem wielkanocnym, mazurkiem, czekoladą i pisanekami.

Tosia W., kl. 1d

Wielkanoc kojarzy się z przyjaciółmi, rodziną, pieśniami wielkanocnymi, szukaniem jajek i króliczkiem wielkanocnym.

Bartek B., kl. 1f

Wielkanoc kojarzy mi się z chodzeniem z rodziną do kościoła, dobrym jedzeniem, króliczkiem wielkanocnym i barankiem.

Julia K., kl. 1b

Wielkanoc kojarzy mi się z wesołą zabawą, szukaniem jajek, wielkanocnym króliczkiem i pisanekami.

Michał W., kl. 1b

Kojarzą mi się z zajączkiem, pisanekami i szukaniem jajek.

Alan L., kl. 1f

UŚMIECH NUMERU

Przed sklepem w lesie stoi w kolejce mnóstwo zwierząt: niedźwiedzie, lisy wilki, jeże itp. Przez kolejkę przepycha się łokciami zając. Wreszcie jest na początku! W tym momencie łapie go niedźwiedź i mówi:

- Ty zając, gdzie się wypychasz?! I przesuwaj go na koniec kolejki.

Zając znowu idzie do przodu, ale niedźwiedź jest nieugięty. Zajaczek powtarza swój wyczyn jeszcze kilka razy, ale za każdym razem niedźwiedź stawia go na końcu kolejki.

Wreszcie obolały Zając otrzepuje się z kurzu i mówi do siebie:

- Nie to nie. Nie otwieram dzisiaj sklepu!

- Zajączku, dlaczego masz takie krótkie uszy?

- Bo jestem romantyczny.

- Nie rozumiem.

- Wczoraj siedziałem na łące i słuchałem śpiewu słowika. Tak się zaśluchałem, że nie usłyszałem kosiarki.

W kurniku spotykają się kurczak i jajko. Kurczak pyta:

- Będiesz kurą czy kogutem?

- Ani tym, ani tym. Jutro Wielkanoc, więc będę pisaną.

- Kiedy strażacy mają najmniej pracy?

- W lany poniedziałek.

CIEKAWOSTKI

Z Wielkanocą i jej historią wiąże się wiele ciekawostek np:

- W niektórych polskich miejscowościach organizuje się co roku konkurs na najwyższą palmę wielkanocną. Wyjątkowo wysoka ozdoba mierząca 37,78 metrów powstała w Lipnicy Murowanej w 2019 roku.
- Jedna z największych kolekcji pisanek w Europie znajduje się w polskim Muzeum Pisanek w Ciechanowcu. Ekspozowane są w nim ozdobne jajka z całego świata: ukraińskie, rosyjskie, czeskie, morawskie, chińskie, japońskie, a nawet kenijskie. Na wystawie znajduje się ponad 2500 dzieł.
- Największa pisanka na świecie waży ponad dwie tony, mierzy ponad 10 m i znajduje się w Vegreville w Kanadzie. Wykonana z aluminium, ozdobiona geometrycznym dekiem w kolorach brązowym, srebrnym i złotym.
- Najsłynniejsze i najdroższe pisanki na świecie wykonano ze złota, srebra, kości słoniowej, masy perłowej i kamieni szlachetnych. To jajko Fabergé, inaczej jajka carskie. Pierwsze cenne jajko powstało w 1884 roku. W środku bogato zdobionego jajka kryła się niespodzianka - drugie jajko, a w nim złota kura i korona.
- Największe czekoladowe jajko zostało wyprodukowane we Włoszech. Warzyło ponad 7 ton i miało 10 metrów wysokości.